

AKTUALITĀTES BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS JOMĀ

L.Rieksta- Riekstiņa

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija

Rīga, 2014

Starpinstitucionālās sadarbības nostiprināšana

- Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā nostiprināts sociālā dienesta pienākums ne vēlāk kā nākamajā darbdienā paziņot bāriņtiesai un Valsts policijai par gadījumiem, kad ir pamats uzskatīt, ka bērns cietis:
  - vardarbības,
  - vecāka, aizbildņa vai audžuģimenes tiesību ļaunprātīgas izmantošanas rezultātā,
  - pienācīgas aprūpes un uzraudzības trūkuma,
  - cita bērnu tiesību pārkāpuma dēļ.

Starpinstitucionālās sadarbības nostiprināšana

- Ja sociālajam dienestam ir pamats uzskatīt, ka nepienācīgas aprūpes dēļ bērnam netiek nodrošināta pietiekama veselības aprūpe, tas nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju darbdienu laikā paziņo par to bērna ģimenes ārstam vai attiecīgi citai ārstniecības personai.

Starpinstitucionālās sadarbības nostiprināšana

- Ārstniecības likumā noteikts ārstniecības iestādes pienākums gadījumos, kad ir pamats uzskatīt, ka pacients cietis no pienācīgas aprūpes un uzraudzības trūkuma vai cita bērnu tiesību pārkāpuma, nekavējoties, bet ne vēlāk kā 12 stundu laikā paziņot par to Valsts policijai.

Starpinstitucionālās sadarbības nostiprināšana

- Bērnu tiesību aizsardzības likums paredz, ka gadījumos, kad policija konstatē bērna klaiņošanu, ubagošanu, apreibināšanos ar narkotiskajām, toksiskajām vielām vai alkoholiskajiem dzērieniem, nelabvēlīgu vidi ģimenē, kā arī citus apstākļus, kas var kaitēt bērnam, tā informē attiecīgo bāriņtiesu un sociālo dienestu.

Starpinstitucionālās sadarbības nostiprināšana

- Atbilstoši Bāriņtiesu likumā noteiktajam bāriņtiesa sadarbojas ar citām bāriņtiesām, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, veselības aprūpes un izglītības iestādēm, sociālajiem dienestiem, policijas iestādēm, Valsts probācijas dienestu un tiesu izpildītājiem, lai nodrošinātu bērna vai aizgādnībā esošās personas tiesību un interešu aizstāvību

Starpinstitucionālās sadarbības nostiprināšana

Bāriņtiesas pienākums:

- informēt sociālo dienestu par ģimenēm, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un kurām nepieciešama palīdzība;
- rakstveidā informēt vecākus par pienākumu sadarboties ar sociālo dienestu u.c. institūcijām un personām, lai sekmētu bērna atgriešanos ģimenē

NEPILNGADĪGO PESONU ATBALSTA INFORMATĪVĀ SISTĒMA (NPAIS)

Ministru kabineta 25.03.2014. noteikumi nr.157 «Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmas noteikumi» nosaka kārtību, kādā nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā tiek iesniegta un no tās saņemta informācija, kā arī sistēmā iekļautās informācijas apjomu un apstrādes kārtību.

Vienpersonisks lēmums par bērna obligāto ārstēšanu vai sociālo rehabilitāciju

- Bērna interešu aizstāvībai bārņtiesa pieņem vienpersonisko lēmumu, ja bērns vai viņa likumiskais pārstāvis nepiekrīt vai nepamatoti vēlas pārtraukt :
  - bērna, kuram radušies psihiski vai uzvedības traucējumi apreibinošu vielu lietošanas dēļ, obligāto ārstēšanu vai sociālo rehabilitāciju;
  - bērna, kurš cietis no vardarbības, sociālo rehabilitāciju.

Bērna ārpusģimenes aprūpe deinstitutionalizācijas kontekstā

- Atbilstoši Bāriņtiesu likumā noteiktajam Bāriņtiesa lemj par bez vecāku gādības palikuša bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, ja ārpusģimenes aprūpi bērnam nav iespējams nodrošināt pie aizbildņa vai audžuģimenē vai ja aprūpe pie aizbildņa vai audžuģimenē konkrētam bērnam nav piemērota.
- Aprūpes iestādē bērns atrodas līdz brīdim, kad viņam tiek nodrošināta piemērota aprūpe pie aizbildņa vai audžuģimenē

Bērna ārpusģimenes aprūpe

Bērna ārpusģimenes aprūpes veida izvēlē bāriņtiesai jāvadās no:

- bērna viedokļa, ja viņš to spēj formulēt;
- bērna tiesībām augt ģimeniskā vidē;
- konkrēta bērna vislabāko interešu prioritātes, kas ietver bērna vajadzību individuālu izvērtējumu;
- no aizbildņa, audžuģimenes vai institūcijas spējām nodrošināt bērna individuālās vajadzības